

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 17

Рівне - 2023

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2023. 106 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 22 червня 2023 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

довкілля. Вони прагнуть поділитися з оточуючими своїми враженнями, таємницями, враженнями, готові прийняти допомогу інших. Порівняння результатів по кожній дитині за двома методиками дала можливість відслідкувати, що для більшості дітей з тривожно- амбівалентним типом прив'язаності характерний середній (n= 17) та високий (n= 14) рівень тривожності. Для дітей унікаючого типу прив'язаності був характерний середній тривожності(n=3) та високий (n=2) рівні, для дітей надійного типу – низький (n=14) та середній (n=7) рівень Відтак, результати опитувальників дали можливість засвідчити зв'язки між рівнями тривожності дітей в процесі адаптації до школи та типами їхньої прив'язаності. Підводячи підсумки здійсненого дослідження, зазначимо, що початок навчання дитини у школі може бути для неї кризовим та потребує своєї уваги з боку дорослих.

Отже, результати проведеного дослідження довели, що серед чинників соціальної адаптації дитини можна виділити її тип прив'язаності та характер емоційної взаємодії з матір'ю. Було встановлено, що діти з надійним типом прив'язаності мають низький рівень тривожності в новому соціальному середовищі та легше адаптовуються до нього, тоді як діти з ненадійними типами були більш емоційно вразливими та тривожними.

Список використаних джерел

1. Боулби, Дж. (2003). Привязанность. Москва: Гардарики.
2. Belsky, J. (1999), Modern evolutionary theory and patterns of attachment. In J. Cassidy & P. R.

СУТНІСТЬ АВТЕНТИЧНОСТІ У ПСИХОЛОГІЧНОМУ ПРОСТОРИ

Демчук Олена, кандидат психологічних наук, професор, РДГУ

Автентичність – це що? Ми досить часто стикаємося з цим поняттям і у повсякденному житті, і при зануренні у специфічні області. Цікаво, що значення слова «автентичність» може бути кардинально різним у залежності від контексту, в якому воно використовується. Термін походить від грецького слова «аутентікус», що буквально означає «справжність». Однак звучний термін був запозичений представниками відразу кількох наукових напрямків, що спричинило за собою розгалуження дефініцій одного і того ж поняття.

Мета полягає у висвітленні тезаурусу поняття автентичність у психологічному просторі.

У психології автентичність – це справжність, ідентичність заявленому. Це одна з центральних цінностей гештальт-терапії, де вона розуміється як відповідність людини самій собі; здатність жити, не зраджуючи своєму істинному Я. Одним з проявів автентичності є конгруентність: відповідність зовнішнього вираження внутрішньому змісту.

Не варто забувати і про те, що у феноменологічно орієнтованій психології це здатність бути собою, жити згідно з власними уявленнями про життя, бути уважним до будь-яких процесів свого внутрішнього світу. Здатність привнесення себе назовні відповідно до своїх бажань, переживань, процесам. Це рішення бути собою і приймати відповідальність за цей вибір.

Автентичність, за В. Зликовим, – це здатність людини у спілкуванні відмовлятися від різних соціальних ролей (психотерапевта, професіонала, педагога, керівника тощо), дозволяючи проявлятися справжнім, властивим тільки даній особистості думкам, емоціям та поведінці [1].

Автентичність – інтегральне «екзистенціальна освіта», для прояву якого потрібно досить високий рівень розвитку багатьох «екзистенціальних здібностей суб'єкта».

Музикант імпровізує; він, і тільки він може говорити про те, чи є його імпровізація автентична, чи вдалося йому злити в єдиний процес власне буття і процес породження нот, з'єднати «точку народження» дії з «точкою здійснення» його. Слухаючи ту ж імпровізацію ретроспективно, він вже не може відчувати, чи вона була автентичною, якщо у нього не виникло відчуття «внутрішньої достовірності» в момент її створення.

Дія може здійснюватися вільно, але при цьому не бути автентичною. І разом з тим, невільна дія, здійснювана за шаблоном або зовнішньою вказівкою без внутрішньої згоди, автентичною бути не може. Людина може брати на себе відповідальність за наслідки власної дії, але це не зробить його дію автентичною. І разом з тим, автентичне дія завжди відповідальна, оскільки є найбільш чітким проявом того, що є людина, – тим останнім, на чому і за що він може стояти. Пов'язано автентичну дію з духовним початком, цінностями? Так – в тій мірі, в якій цінності утворюють ядро суб'єкта, наскільки вони стали змістовою основою його буття.

Чи вірно, що автентичність завжди пов'язана дією? У зовнішній взаємодії з яким-небудь матеріалом її можна пережити найбільш концентровано і повно, однак переживання автентичності може бути пов'язано і з внутрішнім дією – з актом вибору або заняття певної позиції, з переживанням того, що є значущим, в контакт з буттям іншої людини або з твором мистецтва, істинність якого може бути очевидна лише автентичному споглядачеві.

Найбільш близьким до поняття «автентичність» серед слів, більш звичних широкому колу людей, нам здається слово «щирість». Автентичність – це щирість, відкритість, чесність людини. Не тільки і не стільки по відношенню до інших людей, скільки по відношенню до себе самого, до того внутрішньому початку або «камертон», який Франкл називав совістю. Бути автентичним означає жити по совісті: не тільки «по совісті», але ще і «жити, тобто здійснювати те, що є внутрішньо виправданим, а не відмовлятися від цього. Прояв автентичності, «зустріч із самим собою» може відбутися у людини і лишитися поодиноким подією, якщо вона не інтегрує своє переживання, отриманий досвід у процес свого життя. І навпаки, автентичність в дії веде людину до більшої автентичності «за життя», – але разом з тим і робить її менш вільною. Людині, яка не відкрила власну автентичність, не так складно і не так важко зрадити себе, ніж людині більш автентичній. Зрозумілим вираженням автентичності є словосполучення «вірність самому собі».

Таким чином, автентичність – це якась справжність властивостей. Психологи використовують це поняття, маючи на увазі усвідомлення особистістю власних почуттів і переживань, її доступ до власної свідомості з різних сторін, цілісність цієї самої свідомості. Автентична людина (іншими словами це називається конгруентністю) є цілісною особистістю. Вона є сама собою без удаваності або «тікання» від власних страхів і залежностей. Прикладом свідомої неконгруентності може бути брехня, симуляція, інший вид облуди. Якщо таке явище проявляється незалежно від волі людини, воно являє собою психічний розлад.

Список використаних джерел

1. Зливков В. Л. Автентичність як метавластивість особистості. *Наукова конференція «Сучасний соціокультурний простір 2015» (16-18 вересня 2015 р.)*. К., 2015. С. 82-89.
2. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О. М. Степанов. Київ. «Академвидав», 2006. 424 с.

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ НОВИХ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР

Павелків Віталій, доктор психологічних наук, професор, РДГУ

У сучасному цифровому віці соціальні мережі стали не тільки місцем спілкування, але й справжньою платформою для формування і розвитку нових молодіжних субкультур. Соціальні мережі відкривають безмежні

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями.....	4
Артемова О. Компетенції фахівців для надання допомоги вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	9
Бабак К. Особливості соціальної адаптації дитини до шкільного навчання..	11
Демчук О. Сутність автентичності у психологічному просторі	13
Павелків В. Вплив соціальних мереж на формування нових молодіжних субкультур	15
Павелків В., Оборська А. Використання методів арт терапії у процесі реабілітації девіантної поведінки поранених військовослужбовців	18
Павелків В., Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.....	20
Романюк В. Психічна травма особистості: психофізіологічні та клінічні аспекти	22
Рудюк О. Особливості професійної підготовки майбутніх психологів	25
Басалига Т. Метод десенсибілізації (EMDR) як засіб подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у учасників збройних конфліктів	27
Борак О. Життестійкість у системі професійно важливих якостей майбутніх психологів.....	30
Войціховська Я. Психологічні аспекти професійного становлення майбутнього фахівця.....	32
Гаврилюк О. Клієнт-центрована психотерапія К. Роджерса у роботі з людьми з відхиленням у психічному розвитку	34
Гаврилюк О. Особливості самоставлення як чинник ефективності комунікації у юнацькому віці	37
Ганцева М. Психологічні прояви тривожності у студентської молоді під час воєнних дій.....	39
Горбатюк О. Особливості профілактики девіантної поведінки у підлітковому віці	41
Гуцало А. Психологічна допомога вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	43
Даєр І. Психологічні основи розвитку резильєнтності молоді в умовах закладу вищої освіти.....	45
Дивульська К. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану	47
Єфімова М. Психологічна допомога постраждалим дітям внаслідок військового конфлікту в Україні	50
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах ..	53

Зінчук І. Особливості роботи психолога з дітьми з особливими потребами старшого дошкільного віку.....	55
Ковалець А. Дослідження психосоціальної стійкості до стресу у здобувачів вищої освіти.....	57
Конончук А. Сім'я як чинник становлення самооцінки особистості.....	60
Котляр О. Аналіз самотності як соціально-психологічного явища	62
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці	64
Лашта А. Асертивна поведінка як адаптивна копінг-стратегія в юнацькому віці	68
Лісняк Б. Вплив засобів масової комунікації на рівень тривожності в умовах воєнного часу	69
Максимюк В. Соціально-психологічні чинники життєстійкості онкологічно хворих осіб.....	72
Михайлова А. Психологічний супровід обдарованих дітей в закладах освіти.....	74
Мартюченко К. Фасилітація як феномен у вітчизняній психологічній науці	77
Мовчко О. Копінг-стратегії як інструмент подолання наслідків стресу	80
Панова О. Проблеми психологічного вивчення вітчизняної сфери трудової зайнятості.....	81
Парфенчук О. Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків	84
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя	86
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку	88
Ткач У.-М. Соціально-психологічні особливості особистості підлітків з девіантною поведінкою	90
Ткачук О. Психолого-педагогічна технологія як ефективний метод зниження підвищеної сугестивності у підлітковому віці	92
Томко М. Діагностика та корекція емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку.....	94
Циценя Д. Методи діагностики соціального інтелекту майбутніх психологів	96
Шевчук А. Подолання підвищеної тривожності підлітків методами когнітивно-поведінкової терапії.....	98
Шепель Т. Залежність ступеню емоційного вигорання лікарів від особистісних змінних (на прикладі локусу контролю та професійної мотивації).....	102
Зміст	105

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 17

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,4.